

Kitt Nielsen

Emne: VS: 2018-0073914-1. Svar til Klaus Mygind, MB, på henvendelse af 22. februar 2018 med spørgsmål om sandsugning i Øresund.

Vedhæftede filer: 2018-0072431-6 Svar til Klaus Mygind, MB, på henvendelse af 22. februar 2018 med spørgsmål om sandsugning i Øresund.pdf; 2018-0072431-7 Fiskeriet i Øresund 2017 Sammenfatning DK.pdf; 2018-0072431-3 2014-0111320-39 150512 - By - Havns retningslinjer for råstofindvinding.pdf

Fra: TMFKP BU Rådhuspost

Sendt: 5. marts 2018 15:09

Til: Klaus Mygind (Borgerrepræsentationen)

Emne: 2018-0073914-1. Svar til Klaus Mygind, MB, på henvendelse af 22. februar 2018 med spørgsmål om sandsugning i Øresund.

Kære Klaus Mygind, MB

På vegne af vicedirektør Karsten Biering Nielsen, Byens Udvikling, fremsendes hermed svar på henvendelse af 22. februar 2018 med spørgsmål om sandsugning i Øresund.

Fra: Marlene Langbo-Friis

Sendt: 22. februar 2018 10:01

Til: Jacob Christensen

Emne: Politiker spørgsmål vedrørende sandsugning i Øresund fra Klaus Mygind (F)

Kære forvaltning,

Følgende politiker spørgsmål ønskes venligst besvaret på vegne af Klaus Mygind (F):

1. I 2014 rejste SF spørgsmålet om råstofudvinding i Øresund gennem et medlemsforslag i Borgerrepræsentationen. Forslaget blev med en række ændringer udvalghenvist til Teknik og Miljøudvalget. Hvad kom der ud af det vedtagne forslag?
2. Hvilke informationer ligger Teknik og Miljøforvaltningen inde med om udviklingen i og konsekvenserne for havmiljø, fiskeri mm. af den fortsatte sandsugning?

Baggrund:

Spørgsmålet om sandsugning i Øresund er igen blevet aktualiseret efter at være blevet kritiseret både af danske NGO'ere, Øresundsfiskere og af svenske organisationer og myndigheder.

Kritikken retter fokus mod en praksis, som SF allerede i 2014 problematiserede i rammen af BR. Der ønskes derfor en status på sagens fremdrift og den aktuelle viden om konsekvenserne af den fortsatte sandsugning i Øresund.

SF's oprindelige forslag kan ses her:

<https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/ec0a54c0-3309-4df1-a36d-9452a3de03a2/dcbfffb3-fa44-48f6-b0cc-9e642c560192/Attachments/11510933-11911425-1.PDF>

Det forslag som senere blev sendt til Teknik- og Miljøudvalget kan ses her:

Med venlig hilsen

Marlene Langbo-Friis

Fuldmægtig

Borgerrepræsentationens Sekretariat

KØBENHAVNS KOMMUNE
Økonomiforvaltningen

Med venlig hilsen

Lone Toft Jakobsen

Sekretær

Sekretariat (Byens Udvikling)

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Byens Udvikling

Retningslinjer for råstofindvinding

1. Baggrund

I forbindelse med By & Havns anlægsprojekter anvender selskabet i nogle tilfælde råstoffer fra havbunden til etablering af arealer og kajkonstruktioner. Det er primært By & Havns entreprenører, som indvinder sand og grus til anlægsprojekterne. Kun i et enkeltstående tilfælde har By & Havn været tilladelsesindehaveren, hvilket var i forbindelse med Nordhavnsudvidelsen i perioden 2011-2014.

2. Målsætning

Det er By & Havns målsætning:

12. maj 2015

- At indvinding sker under hensyn til en ressource- og miljømæssig udnyttelse af råstoffer og under størst mulig hensyn til naturen.
- At de af Naturstyrelsens udstukne retningslinjer og indvindingstilladelser overholdes.

3. Retningslinjer

Jf. ovenstående vil By & Havn overholde de udstukne retningslinjer og indvindings-tilladelser, ved bl.a.:

- At fremsende en indvindingsplan til godkendelse hos Naturstyrelsen med tidspunkt for igangsættelse af indvinding og anvendt materiel.
- At fremsende de gældende bekendtgørelser og tilladelser til entreprenøren, som har pligt til at sikre, at indvindingen sker i henhold til tilladelsens vilkår.
- At stille krav til entreprenøren om anvendelse af den mest hensigtsmæssige indvindingsmetode.
- At stille krav til entreprenøren om anvendelse af navigationsudstyr, hvor indvindingsfartøjerne mindst hvert 5. minut skal dokumentere sin position.
- At foretage indberetninger til Naturstyrelsen af indvundne mængder.
- At holde løbende kontrol med, at der i henhold til tilladelsen ikke indvindes mere end den seneste offentliggjorte restmængde.

4. Kontrol og håndhævelse af retningslinjer

By & Havns retningslinjer for råstofindvinding vil indgå i selskabets entreprisekontrakter vedrørende indvinding, og By & Havn vil føre løbende kontrol på byggemøder.

Derudover kan By & Havn foretage stikprøvevis besigtigelser af indvindingsfartøjer med henblik på at sikre, at indvindingen foretages i henhold til selskabets retningslinjer.

5. Evaluering

By & Havns retningslinjer for råstofindvinding evalueres løbende. Anlægsafdelingen er ansvarlig for evalueringen og indsamling af de fornødne data.

Til Klaus Mygind, MB

5. marts 2018

Svar om sandsugning i Øresund

Sagsnr.
2018-0073914

Kære Klaus Mygind

Dokumentnr.
2018-0073914-1

Tak for din henvendelse fra den 22. februar 2018 til Teknik- og Miljøforvaltningen om sandsugning i Øresund, hvor du beder om svar på nedenstående spørgsmål.

1. I 2014 rejste SF spørgsmålet om råstofudvinding i Øresund gennem et medlemsforslag i Borgerrepræsentationen. Forslaget blev med en række ændringer udvalgtshenvist til Teknik- og Miljøudvalget. Hvad kom der ud af det vedtagne forslag?
2. Hvilke informationer ligger Teknik- og Miljøforvaltningen inde med om udviklingen i og konsekvenserne for havmiljø, fiskeri m.m. af den fortsatte sandsugning?

Ad. 1.

SF stillede i 2014 forslag til Borgerrepræsentationen (2014-0111343) om:

- at Borgerrepræsentationen pålægger Københavns Kommunes to borgerrepræsentanter i bestyrelsen for By & Havn at arbejde for at sikre, at By & Havn ikke fremover foretager råstofudvinding i Øresund, og
- at Borgerrepræsentationen pålægger Københavns Kommunes to borgerrepræsentanter i bestyrelsen for By & Havn at anmode By og Havn om at udarbejde retningslinjer for, hvordan By & Havn sikrer, at der ikke ødelægges værdifuld natur i området”.

Borgerrepræsentationen besluttede den 18. juni 2014:

- ”At Økonomiforvaltningen anmoder By & Havn om at udarbejde retningslinjer for at sikre, at selskabet og deres underentreprenører overholder de af Naturstyrelsen på søterritoriet udstukne retningslinjer og tilladelser, som selskabet har.”

Teknik- og Miljøudvalget drøftede sagen den 25. august 2014, og det blev vedtaget, at politikerne skulle orienteres, når retningslinjerne fra By & Havn forelå. Borgerrepræsentationen blev orienteret den 17. juni 2015. By & Havns målsætning er ”at indvinding sker under hensyn til en ressource- og miljømæssig udnyttelse af råstoffer og under størst mulig hensyn til naturen”, samt ”at de af Naturstyrelsens udstukne retningslinjer og indvindingstilladelser overholdes”.

Byens Udvikling

Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

Herudover opstilles seks krav til aftaler med entreprenører.
Retningslinjer er vedlagt som bilag 2.

Ad. 2.

Københavns Kommune er sammen med 14 andre kommuner fra Sverige og Danmark samt Lensstyrelsen i Sverige med i Øresundsvandsamarbejdet, som har fokus på miljøet i Øresund.

Effekten på nærområdet af sandsugning er blandt andet beskrevet i DMUs faglig rapport nr. 391: ”Biologiske effekter af råstofindvinding på epifauna”. Ifølge rapporten er der en negativ effekt på både bunddyr og fiskeri ved sandsugning. Muslinger og børsteorme, som er vigtig føde for mange fisk, fjernes sammen med sandet. Herudover er der en påvirkning af området omkring sandsugningen. Sandsugning kan også efterlade store huller i bunden, som er mange år om at blive reetableret. De kan medføre lokalt iltsvind. De sandbanker, hvor der ofte suges sand i det nordlige Øresund, er samtidig vigtige områder for både de små lokale erhvervsfiskere og lystfiskere.

Øresundsvandsamarbejdet har i februar 2018 udarbejdet en ny tema-rapport om ”Fiskeriet i Øresund”. Af denne fremgår det, at der er 155 arter af fisk i Øresund og at områder som Lappegrund, Disken og Nivå Bugt er vigtige føde- og opvækstområder for mange fisk. Det fremgår også, at den samlede værdi af fiskeriet er omkring 400-600 mio. kr. om året, se også bilag 1.

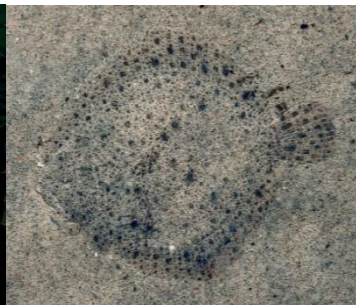
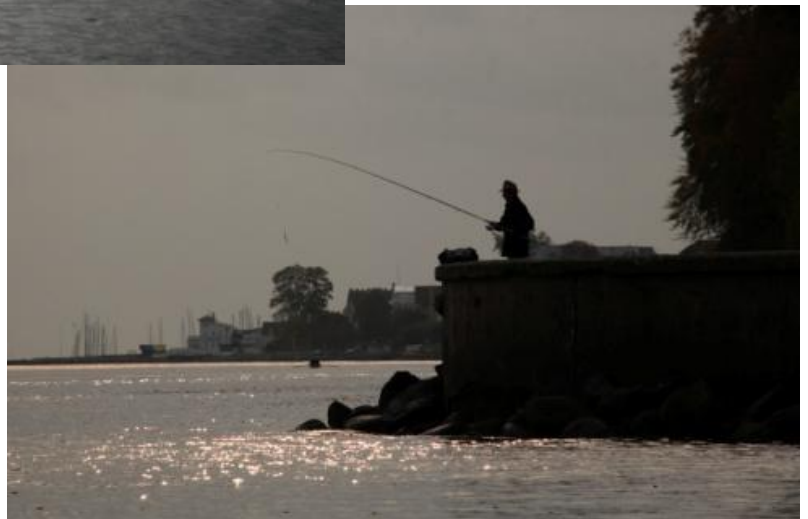
Miljøstyrelsen har fra 2015 skærpet reglerne for råstofindvindingen, så det nu er muligt for Miljøstyrelsen at føre skærpet tilsyn med råstofindvindingen. Det giver mulighed for at kræve, at tilladelsesindehaverne indberetter hyppigere, når den tilladte mængde er ved at være opbrugt, så man kan følge med i, at den tilladte mængde ikke bliver overskredet.

Miljøstyrelsen har sammen med Lensstyrelsen i Skåne i 2017 foretaget en fælles miljøundersøgelse af området ved Disken i Øresund. Rapporten er netop nu under udarbejdelse, men er endnu ikke offentliggjort.

Øresundsvandsamarbejdet har sammen med en lang række NGOer udarbejdet et forslag til en samlet beskyttelse af Øresund og Det Radikale Venstre fremsatte i november 2017 et lovforslag om ”etablering af beskyttet naturområde i Øresund”. Forslaget blev førstebehandlet i Folketinget den 25. januar 2018 og forventes behandlet igen inden sommer 2018.

Karsten Biering Nielsen
Vicedirektør

Fiskeriet i Øresund 2017 / Fiskeri i Öresund 2017

Öresundsvattensamarbetet
Öresundsvandsamarbejdet

Kolofon

- Titel: Fiskeriet i Øresund 2017 / Fiskeri i Öresund 2017
- Udgivet af: Øresundsvandsamarbejdet / Öresundsvattensamarbetet
- Udgivet: Februar 2018
- Redaktion: Lars Anker Angantyr, Øresundsvandsamarbejdet / Københavns Kommune
Tore Hejl Holm-Hansen, Københavns Kommune, Byens Udvikling
- Tekster: Tore Hejl Holm-Hansen, Københavns Kommune, Byens Udvikling
Lars Anker Angantyr, Øresundsvandsamarbejdet
Samt gode input fra mange NGOer.
- Forside og bagside: Forside: Foto af Søren Rud, LIFE og Birgit Thorell, Øresundsakvariet.
Bagside: Foto af Markus Lundgren
- Foto: Søren Rud, Birgit Thorell, Markus Lundgren, Henrik Carl og Martin Macnaughton.
- Kan downloades fra: www.Oresundsvand.dk
- Copyright: Der er Copyright på alle fotos i denne rapport. Den må udskrives som PDF og bruges privat eller til generel undervisning, men foto må ikke bruges i andre sammenhænge uden samarbejdets eller fotografens accept.

Sammenfatning

Et rigt fiskeliv

Øresund består af mange forskellige habitattyper. Blandt andet derfor findes der over 155 arter af fisk i Øresund. Det er en meget divers blanding af fx torskefisk, fladfisk, ulkefisk, læbefisk, hajer, rokker og masser af småfisk, som kutlinger og hundestejler. Kun et mindre antal af disse fisk bliver udnyttet kommercielt.

Erhvervsfiskeri

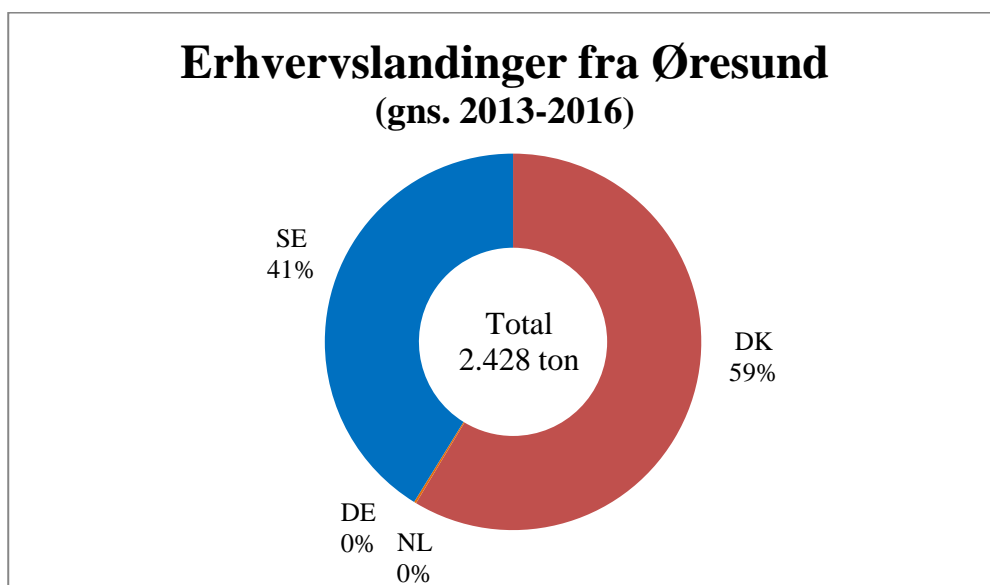
Det samlede erhvervsfiskeri fra dansk og svensk side i Øresund udgør omkring 2.400 tons/år. Ud af den samlede fangst udgør torsk alene ca. halvdelen med omkring 1.150 tons/år. Herefter kommer sild, ål, rødspætte og skrubbe. Erhvervsfiskeriet udgør lidt over halvdelen af de samlede estimerede fangster i Øresund. De største fangster sker på dansk side og udgør ca. 60% af erhvervsfangsten.

Der findes ca. 8-10 aktive fiskerihavne på hver side af sundet, men med relativt få fiskere i hver havn. Samlet set er der omkring 160 erhvervsfiskere som fisker i Øresund. Der ud over er der et mindre antal både udefra, som nu og da fisker i Øresund. Udenlandske både udgør dog kun en ubetydelig del af fiskeriet (< 1%).

Erhvervsfiskeriet giver samlet omkring 36 millioner danske kroner i indhandlingsværdi. Det skaber dog en afledt effekt på omkring 4,7 ekstra jobs i forhold til lokal merværdi og jobskabelse.

Erhvervsfiskeriet i Øresund foregår primært med småbåde, som fisker relativt lokalt med bundgarn og ruser. Størstedelen af fiskeriflåden i Øresund udgøres af fartøjer under 12 meter og kun ganske få fartøjer er længere end 15 m. Der er ingen trawlfiskeri i Øresund – bortset fra i Kilen nord for Gilleleje. Fiskeriet er derfor mere naturskånsomt end i mange andre områder.

Størstedelen af de fisk som fanges i Øresund fiskes med garn fra mindre fartøjer, der røgter garnene og lander fiskene samme dag. Det betyder at fiskene er meget friske når de sælges. Nogle fisk sælges direkte lokalt i havnen – andre indhandles til opkøbere til detailhandel.

Figur 1. Samlede erhvervslandinger i Øresund (DK, SE, DE og NL). ICES 2017.

Rekreativt fiskeri

Sportsfiskeriet udgør årligt omkring 1000-1500 tons og udgør således en betydelig del af de samlede fangster i Øresund. Torsk udgør langt den største del af de rekreative fangster. Derudover fanges større mængder fladfisk, sild, ål og havørred.

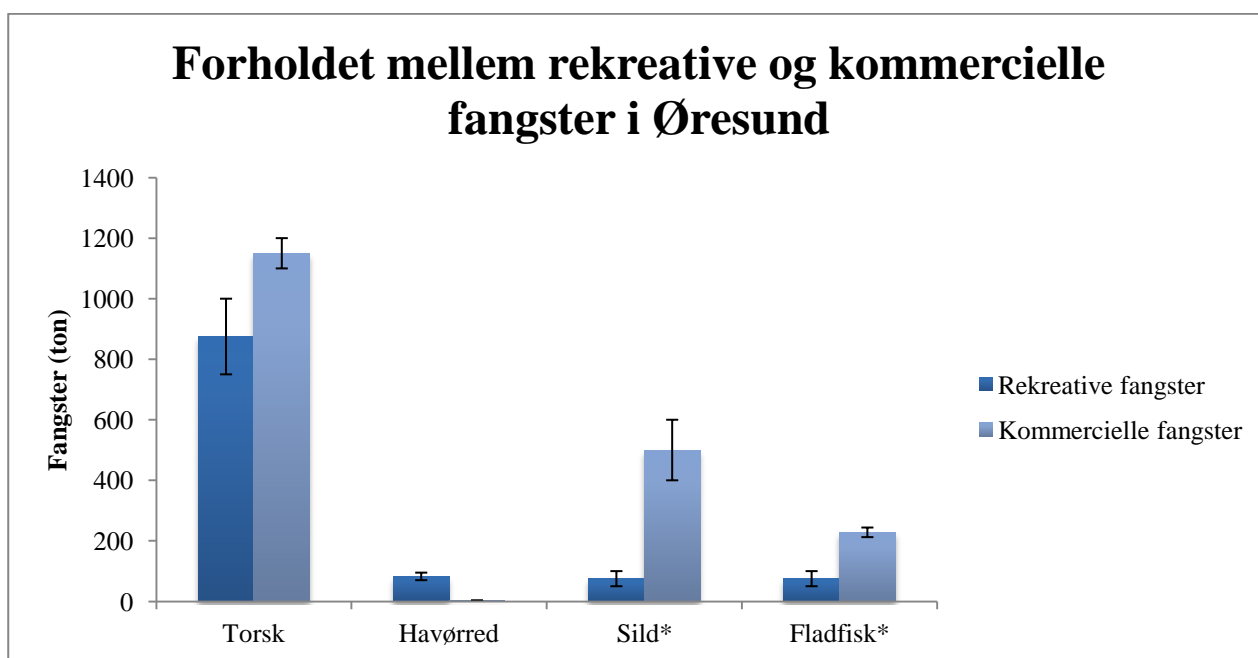
Det rekreative fiskeri foregår dels fra større kommercielle turbåde, dels fra mindre private både, samt fra kysten. Hertil kommer et lille fiskeri fra UV-jægere / sportsdykkere på dansk side.

Fra svensk side er det anslået at lyst- og fritidsfiskere bruger ca. 220.000 fiskedage årligt i Øresund (Carlstrand 2017a, b, c). På dansk side er dette ikke opgjort, men det er nok et tal af samme størrelsesorden. Af det samlede friluftliv (fiskeri, sejlads, dykning etc.) i Danmark er det anslået at hele 20% forgår i Øresund (IGN, 2017).

Der er omkring 40 turbåde, som fx sejler fra Helsingør og Helsingborg. De medtager ca. 250.000-300.000 danske og svenske lystfiskere hvert år (heri indgår en del af de 220.000 fiskedage fra svensk side). Turbådene på begge sider af sundet har en samlet anslået omsætning på 50-80 millioner danske kr. (Perry et al 2017).

Omsætningen (samlet forbrug) i lystfiskeriet og fritidsfiskeri i hele Sverige er årligt på ca. 6-7 mia. svenske kroner. Heraf anslås det (ud fra antal fiskedage) at omkring 105-122 millioner danske kroner bruges i Øresund. Det tilsvarende tal for forbrug på dansk side anslås (ud fra antal fisketegn) at være i størrelsesordenen 260-288 millioner danske kroner for Øresundskommunerne og 385 millioner danske kroner for Hovedstadsområdet.

Alt efter hvordan man regner på det, har det samlede fiskeri – erhvervs og sportsfiskeri - en værdi på mellem 400 og 600 millioner danske kroner om året for Øresund (se tabel 1).

Figur 2. Forholdet mellem landinger fra erhvervsfiskere og sportsfiskere i Øresund (DK og SV).

Anslået samlet omsætning i fiskeriet i Øresund	Årlig værdi (mio. dk kr.)	
	Min	Max
Erhvervsfiskeri (indhandlingsværdi / m. merværdi)	36	205
Lystfiskeri i Danmark (anslået ud fra antal fisketegn)	260	288
Lyst- og fritidsfiskeri i Sverige (anslået ud fra fiskedage)	105	122
Fritidsfiskeri i Danmark	<i>Ukendt</i>	<i>Ukendt</i>
Undervandsjagt i Danmark	<i>Ukendt</i>	<i>Ukendt</i>
Total overslag over værdien / omsætningen	401	615

Tabel 1. Oversigt over den samlede økonomi i fiskeriet i Øresund 2017. Se flere detaljer side 33-45.

Forvaltning

Forvaltningen af Øresund foregår dels via dansk-svenske aftaler, dels via international regulering via EU og ICES.

Der er helt tilbage fra 1932 et gammelt trawlforbud, som er trafikbaseret, for det meste af Øresund. Siden 2009 har der desuden været trawlforbud langs kysterne i Øresundstragten. Det efterlader et trekantet område i Øresundstragten kaldet ”Kilen”, hvor der stadig kan trawles. Der har de senere år været en sæsonlukning i perioden 1. januar - 31. marts for at beskytte gydende torsk.

Forslag til mulige ændringer i praksis:

- Trawlforbuddet bør fasteholdes og ændres så det er biologisk betinget i stedet for som nu trafikbaseret.
- Stop for råstofindvinding i Øresundstragten og nordlige Øresund.
- Den meget fine lokale bestand af Øresundstorsk bør forvaltes separat via ICES og ikke som i dag sammen med bestanden i den vestlige Østersø.
- Man bør overveje at stoppe trawlfiskeriet i Kilen – dels for at beskytte den bløde bund med søfjer og boblerev – dels for at området ikke kan bruges til indberetning på kvoter i ”vestlige Østersø” for fisk fanget i Kattegat / Kilen, som tilhører en anden bestand.
- Regler og mindstemål på henholdsvis dansk og svensk side bør koordineres / samordnes.